

NORDANSTIGS
KOMMUN

Hållbar tillväxtstrategi

för Nordanstigs kommun

Antagen av kommunfullmäktige den 5 september 2016

Förord

Hållbar tillväxtstrategi för Nordanstigs kommun vänder sig till alla som lever, bor och verkar i Nordanstig – innevånare, företag, föreningar, politiker och tjänstemän i den kommunala förvaltningen. Målet är att vi ska bli många fler som bor, lever och verkar i Nordanstig och att den ekonomiska tillväxten också ska ske här. Med hållbar utveckling menas utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Strategin bygger på synpunkter och idéer från företagare, aktiva föreningsmänniskor, allmänhet och kommunala tjänstemän och politiker i Nordanstig, som lyfts fram under olika möten¹, enkätundersökningar² och samtal. Den hållbara tillväxtstrategin är avstämd mot kommunfullmäktiges mål, regionala³ och nationella strategier samt EU:s strukturfondsprogram där även Landsbygdsprogrammet och Utveckling Hälsingebygden (Leader) ingår. De olika fonderna och programmen är möjliga medfinansieringskällor till kommunens, företagens och föreningarnas egna ekonomiska resurser när tillämpliga delar av strategin omvandlas till olika projekt i genomförandefasen.

Strategin är skriven för att kunna läsas och förstås av oss alla, och med en förhoppning om att alla ska känna sig inbjudna till att medverka i det framtidsbygge som den beskriver.

Antagen av kommunfullmäktige den 5 september, 2016

Monica Olsson, kommunalråd

¹ Frukost- och kvällsmöten med drygt 90 företagare, samtal och intervjuer med enskilda personer under perioden oktober 2015 till april 2016.

² Enkät från näringslivskontoret med frågor om viktigaste insatserna för Nordanstigs utveckling, vad kommunens näringslivskontor kan göra för företagen mm? Enkät från Nordanstigs företagarförening om struktur och innehåll i en näringslivsstrategi.

³ Region Gävleborgs strategier för regional utveckling och besöksnäringen samt kulturplan.

Innehåll

Jag är Nordanstig – Framtidsbild	4
Målbilder 2021	5
Förutsättningarna	5
Alla kan bidra	5
Åtgärdsområden	6
• Kommunikationsinfrastruktur	6
• Hållbart byggande och attraktiva områden	6
• Förbättrat näringslivsklimat	7
• Mötesplatser, innovationsarenor och kompetensutveckling	8
• Nyföretagande, etableringar och arbetstillfällen	8
• Bilden av Nordanstig och attityderna	9
• Uppväxling av resurser	10
• Rollerna – kommunen, företagen och invånarna	10
• Kommunen – politiker	10
• Kommunen – tjänstemän i förvaltningen	11
• Företagen	11
• Invånare	11

Jag är Nordanstig!

Framtidsbild

Vi har blivit många fler, vi som väljer att leva våra liv här. Barnfamiljer, unga och nya medborgare har flyttat in till arbete, bästa skolan och en rik fritid. Här är gott att bo och leva!

Våra företag, stommen i vår välfärd, har också blivit fler. Vi har ett gott företagsklimat. Mångfald, entreprenörskap, kultur och kompetens skapar kreativitet och innovationskraft. Det är i möten vi berikar varandra och vi hämtar gärna inspiration från vår omvärld. Här är gott att verka!

Tillsammans bygger vi vidare, jag och du, kvinna och man, gammal och ung. Vi bygger hållbart, smart och lokalt för vår egen och kommande generationers framtid - för de unga som är vår viktigaste resurs. Tillgänglighet, trygghet och god service är våra honnørsord. Gemenskap och framtidstro är vårt signum.

Våra förnyelsebara naturresurser - jordbrukslandskapet, sjumilaskogarna och vattnet, blir till råvaror och attraktiva mervärden.

Besökarna är många och återvänder gärna. En del blir kvar. De kommer till oss för att njuta och uppleva det vidunderliga på samma sätt som vi.

Vi, du och jag, är Nordanstig – mitt i världen!

Målbilder 2021

- Nordanstigs har 11 000 invånare
- Affärerna görs här

Förutsättningarna

Nordanstig har så mycket som är bra. Ändå måste vi bli bättre inom många områden för att stå emot urbaniseringsvågen och den tekniska nedrustningen av landsbygden som sveper över Sverige och världen. Det är landsbygdens stora utmaning. Många söker sig till storstaden och till större orter för utbildning, arbete med karriärmöjligheter och för ett större utbud av mötesplatser, kultur- och fritidsaktiviteter.

Ett samhälle med många barnfamiljer och unga vuxna har utvecklingskraft inom många områden. Föräldrar vill det bästa för sina barn – i skolan och på fritiden. De är medvetna och ställer krav. Unga vuxna utmanar de konventionella samhällsstrukturerna och tar snabbt emot nyheter inom olika områden. Det är fler barnfamiljer och unga vuxna som Nordanstig behöver.

Vi måste helt enkelt bli fler som kan bidra till att vår kommun erbjuder ett bra och fungerande samhälle såväl socialt som ekonomiskt. Fler arbetstillfällen i befintliga företag ger fler innevånare i arbete och mer skatteintäkter som kan garantera en bra skolgång av hög kvalitet för barn och unga. Det attraherar i sin tur fler barnfamiljer, företagare och välutbildade. Det blir en positiv och uppåtgående spiral. Skatterna bidrar förstås också till bra äldreomsorg och annat som hör hemma i välfärdens Nordanstig.

Var börjar vi, och vem gör vad?

Alla kan bidra

Alla kan bidra genom att göra sitt bästa utifrån sin förmåga och de olika roller vi har. Vi ska fortsätta med det vi redan gör bra, och förbättra där det går. Ställa frågan om det finns något mer som just jag kan göra? Några exempel - Tala gott om Nordanstig och om varandra. Förbättra företagsklimatet och förenkla beslutsprocesser. Gynna det lokala. Var en bra arbetsgivare som erbjuder utvecklingsmöjligheter och en bra arbetsmiljö för de anställda.

Var ambassadör och bjud hem vänner, kollegor eller kunder. Delta i evenemang. Välj närproducerade varor och tjänster i möjligaste mån. Var tolerant och öppen för det nya och vårda det som redan finns. Ta emot och välkomna de nya svenskarna och hjälp till med integrationen. Se positivt på olikheter och människors kreativa uttryck. Måla huset och staketet.

Åtgärdsområden

Strategin är uppdelad i åtta samverkande åtgärdsområden som tillsammans ska leda mot att målbilderna nås. Kommunens verksamheter tar sig an strategin och bidrar till måluppfyllnaden genom att utarbeta handlingsplaner med aktiviteter och delmål.

Kommunikationsinfrastruktur

Tillgång till bredband via fiber med hög kvalitet och hastighet är idag en förutsättning för företagande och för att förenkla administrationen i många verksamheter. Bredband är också viktigt för alla medborgare som vill vara en del av sociala medier, förenkla i vardagen och berika sitt liv. I större samhällen driver nätoperatörer bredbandsutbyggnaden framåt för att ta marknadsandelar. På landsbygden är byafibergrupper viktiga drivkrafter.

Det fasta telefonnätet kommer att monteras ner utan att mobilnätet har full täckning. Det innebär en stor försämring och samhällsfara.

Vägarnas prestanda håller inte måttet. De måste förbättras. Kollektivtrafiken behöver förbättras så att det är möjligt att smidigt ta sig mellan Nordanstigs större samhällen, det vill säga även i öst-västlig riktning och efter kusten. Bra vägar och utbyggd kollektivtrafik är viktigt för Nordanstigs attraktionskraft. Allt fler unga, särskilt i större städer, avstår från att skaffa sig körkort och är helt beroende av en väl fungerande kollektivtrafik. För många kvinnor och äldre är bussen det prioriterade transportmedlet om det finns valmöjlighet. Utbyggd kollektivtrafik och samåkningsgrupper krymper avstånd och ökar tillgängligheten. Det är tillsammans med laddningsstolpar för elbilar är dessutom klimatsmarta lösningar.

Nordanstigs kommun måste ta på sig ledartröjan för att i snabb takt driva frågorna om bredbandsutbyggnad, telefontäckning för alla, bättre vägprestanda och utökad kollektivtrafik.

Hållbart byggande och attraktiva områden

Mål - 600 nya bostäder, till exempel 150 hyresrätter, 50 bostadsrätter och 400 egna hem.

För att Nordanstig ska kunna öka sin befolkning behövs fler bostäder. De flesta orterna ligger på pendlingsavstånd om jobben finns i närliggande kommuner. En ny översiktsplan kommer att visa var det finns lämpliga och attraktiva områden. Det är bra för den lokala handeln, kollektivtrafiklösningar och service att förtäta i befintliga byar och orter. Natursköna områden är också alternativ för att attrahera inflyttare.

Samhällsbyggnadsenheten tar fram planer i dialog med innevånarna. Byggandet kan sedan ske med hållbara lösningar i både kommunal och privat regi med klimatsmarta och miljövänliga byggsystem, lokalt producerade. I projektform är det möjligt genomföra integrationsinsatser med utbildning och praktik i hållbart byggande för nya och unga medborgare. En spin-off effekt kan bli nationell export av hus och metoder för integration.

En ny E4, järnvägens dubbelspår, industrispåret, ett resecentrum i Gnarp och i Harmånger blir en hävstång i samhällsbygget och öppnar nya möjligheter till utveckling och strategiska etableringar.

I samverkan mellan företag, fastighetsägare, näringslivs- och samhällsbyggnadsenheten ska företagslokaler och industrimark inventeras, förberedas och marknadsföras till presumtiva hyresgäster för att befintliga företag ska kunna växa och för att kunna ta emot nya etableringar.

De havsnära orterna Mellanfjärden, Stocka/Rönnskär och Sörfjärden fortsätter med utvecklingsinitiativ och investeringsplaner för att ta tillvara på besöksnäringens möjligheter. Bergsjö – ”den lilla staden på landet” behöver förstärkas med ett större handelsutbud och ett ”ansiktslyft” så att den fina stadskaraktären synliggörs. För en satsning på de unga, i skola och för fritid, bör planerna på ett allaktivitetshus tas till beslut och förverkligas som en investering för framtiden. Gnarp och Harmånger har båda bra E4-lägen och centrumbildningar med handel och industri. Harmånger har dessutom en värdefull anläggning i Röstabadet för både Nordanstigsbor och besökare. Ilsbo är en viktig industriort och har ett bra pendlingsläge nära Hudik. Hassela har också viktig industri och är vårt alpina vintersportcentrum. Båda behöver mer uppmärksamhet från kommunen både som bostadsorter och för sina företag. En dialog om behov och utvecklingsinitiativ är viktigt.

Allt fler talar om fritidsfiskets potential för besöksnäringen och insatser pågår för att tillgängliggöra våra vattendrag. Det är redan nu brist på övernattningsmöjligheter och i takt med att besöksnäringen attraherar fler och fler turister, ökar också behovet av hotellrum, bed & breakfast, vandrarhem och privata stugor för uthyrning.

I Landsbygdsprogrammet finns projektmedel för att genomföra insatser som ökar attraktiviteten och förbättrar infrastrukturen.

Förbättrat näringslivsklimat

Mål – topp 50 i Svenskt Näringslivs ranking.

Nordanstigs företagare ligger i topp i Hälsingland i Företagarnas⁴ ranking vad gäller lönsamhet och tillväxt, samtidigt som kommunen ligger i botten i Svenskt Näringslivs ranking av näringslivsklimatet. Både företagare och politiker vill se en förbättring. Med stöd av en extern part kan företag och kommunledning i en gemensam process välja ut 2-4 åtgärdsområden, exempelvis attityden till företagande, som ska leda till förbättrat företagsklimat. Efter genomförande identifieras nya förbättringsområden i en återkommande process. I andra kommuner har förbättringsområdena ofta handlat om att förenkla ärendehantering för företag, fler e-tjänster och bättre bemötande från kommunen.

⁴ Företagarna är Sveriges största företagarorganisation med ca 70 000 medlemmar. Mätningen är genomförd av regionföreningen i Gävleborg.

Mötesplatser, innovationsarenor och kompetensutveckling

Mål – 30 procent av företagen har två eller flera anställda.

Det är i möten vi berikar varandra, erfarenheter delas, idéer uppstår och samarbeten blir möjliga. Att mötas är viktigt för många företag och ska ske med struktur, mål och mening. Näringslivsenheten och företagarföreningarna samverkar genom näringslivsrådet för att anordna tematiska företagsträffar och seminarier för kompetensutveckling inom konkurrensstärkande områden - upphandling, kalkyler och prissättning, hållbarhet, lean production, marknadsföring, sociala medier, med mera. Tematiska möten och mötesplatser är särskilt viktiga för att enpersons- och småföretag, trots tidsbrist, ska kunna fylla på med kunskap och bygga affärsrelationer. Resultatet uppstår i mer affärer och mer lokalt samarbete. Ett lokalt råd etableras för att arbeta proaktivt med kompetensutveckling.

Några företag inom olika branscher söker eller behöver samarbetspartners för att i strukturerad form, i en innovationsarena, ta fram nya produkter och tjänster till sina verksamheter. Metoden med innovationsarenor genomförs i projektform med finansiering från strukturfonder eller Landsbygdsprogram.

Q-nätverket i Nordanstig är en viktig mötesplats för företagarkvinnor som vill växa i sin roll som företagare. Det ger företagarna en tillhörighet i ett större sammanhang och ger möjligheter till erfarenhetsutbyte mellan olika branscher.

Enligt företagarföreningens enkätsvar många företag ha besök från kommunens näringslivs- chef, tjänstemän eller politiker. Det är en viktig signal från näringslivet om vikten av att vara sedda och få visa upp sina verksamheter. Besöken ska vara strukturerade med syfte att lära känna företagets verksamhet, produkter och chef/personal samt informera om kommunen.

Ett stort kulturutbud och ett rikt föreningsliv utgör en stark attraktionskraft för en ort. De skapar mervärden för invånare och besökare och ska marknadsföras mer.

Nyföretagande, etableringar och arbetstillfällen

Mål – 100 nya företag, 15 etableringar av företag från andra delar av Sverige och 400 arbetstillfällen.

Näringslivsenheten har stor erfarenhet av program för nyföretagande. Resultaten är goda. Det är ett arbete som ska prioriteras och ske i samarbete med bl.a. Nyföretagarcentrum, Almi, Arbetsförmedlingen och Region Gävleborg.

Nya företagsetableringar är viktigt för alla kommuner. Det skapar arbetstillfällen, tillför nya nätverk och kompetens. Konkurrensen mellan kommunerna är hård och den vinner som kan erbjuda ett bra läge, goda kommunikationer, fräscha lokaler, byggklar mark, kompetent arbetskraft, bostäder till de anställda, ett bra kultur- och fritidsutbud och bra samhällsservice. Snabbhet i handlägningsprocessen är också en konkurrensfaktor.

Nordanstig uppfyller flera av dessa kriterier men behöver vässa sitt erbjudande för att bli mer attraktiv för etableringar.

Sverige har på kort tid tagit emot många flyktingar. Nordanstig ska ha fler invånare och välkomnar flyktingfamiljer och ensamkommande som en möjlighet. EU: s sociala fond skapar ekonomiska förutsättningar för att i projektform anordna arbetspraktik i både offentliga och

privata verksamheter. Det ska leda till att fler snabbt blir en del av vårt samhälle, kan försörja sig själva och bidra till välfärden. Detta är en prioriterad insats för arbetsmarknads- och integrationsenheten tillsammans med näringslivsenheten och näringslivet.

Bilden av Nordanstig och attityderna

Nordanstig är en liten kommun i Sverige som relativt få känner till. Vi ska bli bättre på att presentera och marknadsföra det vi har för omvärlden och för oss själva.

Bilden av Nordanstig, av oss själva, ska kopplas ihop med positiva attribut. Vår egen attityd till det vi har, och det vi är, ska präglas av självkänsla och stolthet. Jag är Nordanstig!

Besöksnäringen med utbud och besöksmål visar vägen genom duktiga och uthålliga företagare som marknadsför sina verksamheter själva och genom Upplev Nordanstig. Övriga näringslivet med produkter och tjänster, kultur, konsthantverkare och föreningsliv marknadsför sig också i huvudsak genom egna hemsidor. Det är viktigt att arbeta för att hela Nordanstigs näringsliv syns i ett gemensamt marknadsfönster.

Det är också viktigt att inte ställa olika näringar, företag och organisationer mot varandra. Vi ska i stället stödja verksamheter som vill växa och tänka att det är bra för Nordanstig med lönsamma och välskötta företag som ger arbetstillfällen och skattekraft. Privata företag som utför tjänster i välfärden får också lov att vara lönsamma. Verksamheterna finns till för att produkter och tjänster har en marknad i eller utanför närområdet eller för att det finns ett socialt behov och ideellt engagemang. Vi ska våga lyfta fram dem som är dragare inom olika områden. Det spiller över till oss andra.

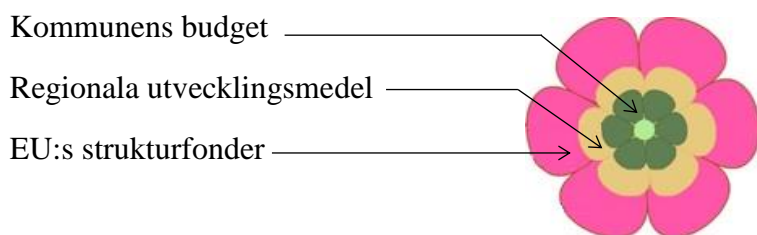
Alla kan vara ambassadörer för det vi har. Välkända personer och profiler ska utses till offentliga ambassadörer för att ge draghjälp i marknadsföringen. Årets företagare utses varje år. Det är ett event som förtjänar större uppmärksamhet i Nordanstig. I samband med det kan andra personer uppmärksammas under rubrikerna: Bra gjort för Nordanstig!, Årets Kulturgärning, Årets Nordanstigare, Årets Lärare och Årets idrottsprestation etcetera.

Nordanstigs kommuns information och kommunikation ska förbättras. Det är viktigt att korrekta och positiva nyheter når fram till målgrupperna - oftast invånarna och företagen. Andra kommuner och offentliga organisationer ska också ha information om vad som händer här.

Uppväxling av resurser

Små kommuner, företag och föreningar har ofta begränsade ekonomiska medel för investeringar och utvecklingsinsatser. Därför är det smart att växla upp de egna resurserna med offentliga medel i projekt som kan genomföras i kommunens, företags eller föreningars regi. Det är ofta en fördel att fler parter samverkar i ett projekt, exempelvis för att bygga upp en större projektbudget.

Fram till år 2020 finns stora möjligheter till medfinansiering från exempelvis Landsbygdsprogrammet, Utveckling Hälsingebygden (Leader), Region Gävleborg och Strukturfonderna för att genomföra projekt som utvecklar och skapar tillväxt i Nordanstig.

Företagsstöd i olika former finns för företag investeringar eller marknadsföring.

Nordanstigs kommun bör avsätta resurser som kan strukturera projekt för genomförande av utvecklingsinsatser med medfinansiering från olika fonder.

Rollerna – kommunen, företagen och invånarna

Företagsstöd i olika former finns för företag investeringar eller marknadsföring.

Nordanstigs kommun bör avsätta resurser som kan strukturera projekt för genomförande av utvecklingsinsatser med medfinansiering från olika fonder.

Kommunen – politiker

Våra folkvalda politiker kan bli modigare och bättre på att ta beslut för hela Nordanstigs utveckling. Satsa på skolan och ta hem utbildningsprogram till Nordanstig. Bjud in de unga, lyssna mer på deras önskemål och investera i deras mötesplatser. Ta snabba beslut, låt inga frågor fastna. Starta genomförandet av bostadsbyggande för barnfamiljer och nya svenskar. Värna om och ta vara på det engagemang och den kunskap som finns i ungdoms-, näringslivs- och kulturråden. Besök företag och föreningar, ta reda på vad de gör och hur. Förbättra företagsklimatet, attityden till företagande och bilden av Nordanstig. Sjätsätt Överenskommelsen⁵ mellan civilsamhället, näringslivet och kommunen. Sätt upp skyltar som visar var det finns företagslokaler, industrimark, fiskevatten och besöksmål.

Satsa mer på kultur som utmanar, ifrågasätter och gör innevånarna delaktiga.

⁵ Överenskommelsen ska bidra till en förbättrad demokratiprocess och är ett dokument som arbetats fram under 2015 i en tre-partssamverkan mellan kommunföreträdare, näringslivet och föreningar i Nordanstig.

Kommunen – tjänstemän i förvaltningen

Förenkla mer och samarbeta i kompetensteam för bättre företagservice och snabbare handlägningsprocesser - en dörr in. Upphandla mer lokalt. Håll fler regionala möten och konferenser i Nordanstig, det gynnar det lokala näringslivet. Besök företag. Anordna företagsträffar.

Växla upp kommunens egna investerings- och utvecklingsmedel med landsbygdsprogram, regionala och nationella offentliga medel och olika strukturfonder. Samarbeta mer med andra offentliga verksamheter i projektform. Se till att det finns ekonomisystem som stöder och håller reda på projektverksamhet med de uppdelningar av kostnadsslag som Tillväxtverket och Region Gävleborg tillämpar.

Skapa integrationsprojekt för fler i arbete, språkkunskaper och genuskunskap.

Marknadsför Nordanstig mer som en kommun att leva, bo och verka i. Attrahera barnfamiljer och välutbildade människor. Fortsätt satsa på besöksnäringen. Synliggör hela näringslivet. Visa upp byggbar mark och industriområden.

Företagen

Investera i företagsledarens och personalens utveckling. Delta i företagsträffar och utvecklingstillfällen för att bygga nätverksrelationer och för ökad kompetens, omvärldsbevakning och därmed affärsmöjligheter. Samverka med kommunen genom näringslivsrådet för att anordna företagsträffar. Fortsätt med Prao-verksamheten och ta del av skolans verksamhet för kunskapsöverföring i båda riktningar. Ta del av och stöd aktivt det utbud av kultur och fritidsaktiviteter som Nordanstig har. Korsbefruktning mellan kultur, kreativa näringar och de traditionella är en väg till förbättrad konkurrensförmåga och nya tjänster och produkter. Erbjud praktik- och integrationsplatser i ditt företag. Samarbeta mer mellan företagarföreningarna och dela på administrativa resurser.

Invånare

Tala gott om Nordanstig och om varandra. Var ambassadör och bjud hem vänner. Ta emot och välkomna de nya svenskarna och hjälp till med integrationen. Hyr ut ett rum eller en friggebod till turister. Delta i evenemang. Gynna det lokala. Välj närproducerade varor och tjänster i möjligaste mån. Vara tolerant och öppen för det nya och vårda det som redan finns. Måla huset och staketet. Se positivt på olikheter och människors kreativa uttryck. Lär dig mer om Nordanstig.